

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr.140/11

Luxemburg, 21 decembrie 2011

Hotărârea în cauzele conexe
C-411/10 N. S./Secretary of state for the Home Department și
C-493/10 M. E. și alții/Refugee Applications Commissioner Minister for
Justice, Equality and Law Reform

Un solicitant de azil nu poate fi transferat către un stat membru în care riscă să fie supus unor tratamente inumane

Dreptul Uniunii nu admite o prezumție absolută potrivit căreia statele membre respectă drepturile fundamentale conferite solicitanților de azil

Politica comună în domeniul azilului reprezintă un element constitutiv al obiectivului Uniunii Europene de a crea, în mod treptat, un spațiu de libertate, securitate și justiție deschis celor care, forțați de împrejurări, caută în mod legitim protecție în Uniune. Regulamentul „Dublin II”¹ enunță criteriile de determinare a statului membru competent pentru examinarea unei cereri de azil prezentate pe teritoriul Uniunii – un singur stat membru fiind, în principiu, competent. Atunci când un resortisant al unei țări terțe a solicitat azil într-un stat membru care nu este cel desemnat competent prin regulament, acesta din urmă prevede o procedură de transfer al solicitantului de azil către statul membru competent.

În cauza C-411/10, domnul N. S., resortisant afgan, a sosit în Regatul Unit după ce a tranzitat, printre altele, teritoriul Greciei, unde a fost arestat în 2008. Autoritățile elene l-au eliberat după patru zile și i-au adresat un ordin de părăsire a teritoriului elen în termen de 30 de zile. Domnul N. S. nu a formulat o cerere de azil. Potrivit acestuia, în timp ce încerca să părăsească teritoriul Greciei, a fost arestat de poliție și returnat în Turcia, unde s-a aflat în detenție, pentru o perioadă de două luni, în condiții deosebit de grele. Acesta ar fi evadat de la locul de detenție din Turcia și ar fi călătorit până în Regatul Unit, pe teritoriul căruia a intrat în ianuarie 2009 și unde a formulat o cerere de azil. În luna iulie, domnului N. S. i s-a comunicat transferul său către Grecia în luna august, în temeiul Regulamentului „Dublin II”. El a introdus atunci o acțiune împotriva acestei decizii susținând că drepturile sale fundamentale riscă să fie încălcate dacă era trimis în Grecia. Astfel, instanța națională semnalează că procedurile de azil din Grecia ar prezenta deficiențe grave, rata de acordare a azilului în Grecia ar fi foarte scăzută, căile de atac judiciare în Grecia ar fi insuficiente și foarte greu accesibile, iar condițiile de primire a solicitanților de azil ar fi inadecvate.

Cauza C-493/10 privește cinci persoane, care nu au legătură între ele, originare din Afganistan, din Iran și din Algeria. Acestea au tranzitat teritoriul elen unde au fost arestate pentru intrare ilegală, fără a solicita azil. Ulterior, acestea au ajuns în Irlanda, unde au solicitat azil. Acestea se opun returnării în Grecia și au invocat că procedurile și condițiile pentru solicitanții de azil în această țară sunt inadecvate.

În acest context, atât Court of Appeal of England and Wales (Regatul Unit), cât și High Court (Irlanda) solicită Curții de Justiție să stabilească dacă – având în vedere saturarea sistemului de azil elen și efectele acesteia asupra tratamentului rezervat solicitanților și examinării cererilor lor – autoritățile unui stat membru care trebuie să efectueze transferul solicitanților către Grecia (stat responsabil de examinarea cererii de azil conform regulamentului) trebuie să controleze în prealabil dacă acest stat respectă efectiv drepturile fundamentale. Acestea întreabă de asemenea

¹ Regulamentul (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe (JO L 50, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 56)

dacă, în cazul în care acest stat nu respectă drepturile fundamentale, aceste autorități sunt obligate să accepte responsabilitatea de a examina ele însele cererea.

În cursul examinării acestor cauze de către Curte, au intervenit treisprezece state membre, Confederația Elvețiană, Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, Amnesty International și AIRE Centre. Niciuna dintre părțile care au transmis observații Curții nu contestă faptul că Grecia era în 2010 punctul de intrare în Uniune pentru aproape 90 % dintre migranții ilegali, astfel încât sarcina pe care acest stat o suportă este disproporționată față de cea care revine celorlalte state membre și autoritățile elene se află în incapacitate materială de a o gestiona.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea amintește, în primul rând, că sistemul european comun de azil a fost conceput într-un context care permite să se presupună că toate statele participante respectă drepturile fundamentale și că statele membre își pot acorda încredere reciprocă în această privință. Tocmai în temeiul principiului încrederii reciproce, legiuitorul Uniunii a adoptat Regulamentul „Dublin II”, al cărui obiectiv principal este accelerarea soluționării cererilor de azil, atât în interesul solicitanților, cât și al statelor participante.

Întemeindu-se pe acest principiu, Curtea examinează dacă autoritățile naționale care trebuie să efectueze transferul către statul responsabil al cererii de azil, desemnat prin regulament, trebuie să examineze în prealabil dacă drepturile fundamentale ale persoanelor sunt respectate în acest stat.

Curtea subliniază că nu orice încălcare a normelor care reglementează dreptul de azil este suficientă pentru a împiedica transferul solicitantului de azil către statul membru competent în mod normal, întrucât aceasta ar lipsi de substanță obligațiile statelor în sistemul european comun de azil și ar compromite obiectivul de a desemna rapid statul membru competent.

Cu toate acestea, Curtea consideră că **dreptul Uniunii împiedică aplicarea unei prezumții absolute potrivit căreia statul membru desemnat drept responsabil de regulament respectă drepturile fundamentale ale Uniunii Europene.**

Astfel, **revine statelor membre, inclusiv instanțelor naționale, obligația de a nu transfera un solicitant de azil către statul membru desemnat drept responsabil atunci când acestea nu pot ignora faptul că deficiențele sistemice ale procedurii de azil și ale condițiilor de primire a solicitanților de azil constituie motive serioase și întemeiate de a crede că solicitantul va fi expus unui risc real de a fi supus unor tratamente inumane sau degradante** în sensul articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Curtea consideră că statele membre dispun de mai multe instrumente adecvate pentru a aprecia respectarea drepturilor fundamentale și, prin urmare, riscurile reale la care va fi supus un solicitant de azil în cazul în care ar fi transferat către statul responsabil².

Pe de altă parte, Curtea adaugă că, sub rezerva prerogativei de a examina el însuși cererea, **statul membru care trebuie să transfere solicitantul de azil către statul responsabil potrivit regulamentului și care se află în imposibilitatea de a o face, trebuie să examineze celelalte criterii ale regulamentului, pentru a verifica dacă vreunul dintre criteriile ulterioare permit identificarea unui alt stat membru drept responsabil de examinarea cererii de azil.**

În această privință, **statul membru menționat trebuie să se asigure ca încălcarea drepturilor fundamentale ale acestui solicitant nu se agravează printr-o procedură de determinare a statului membru responsabil care ar avea o durată nerezonabilă. În caz de nevoie, îi revine acestui stat obligația de a examina el însuși cererea.**

În sfârșit, Curtea precizează că răspunsurile la întrebările adresate nu sunt influențate în vreun mod de Protocolul (nr. 30) privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în Republica Polonă și în Regatul Unit.

² Printre acestea, rapoartele organizațiilor neguvernamentale internaționale sau ale Agenției Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Textul integral al hotărârilor ([C-411/10](#) și [C-493/10](#)) se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106